

רשומות

הצעות חוק

28 באפריל 1975

1177

י"ז באייר תשל"ה

דפוס

228	חוק המועצה להשכלה גבוהה (תיקון מס' 4), תשל"ה—1975
229	חוק העזרה המשפטית למדינות זרות (תיקון מס' 3), תשל"ה—1975
229	חוק ההתגוננות האזרחית (תיקון מס' 3), תשל"ה—1975
230	חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס' 3), תשל"ה—1975

מתפרסמות בזה הצעות חוק מטעם המחשלה :

מ ב ר א

למועצה להשכלה גבוהה סמכויות בקשר להכרה במוסדות להשכלה גבוהה, למתן היתרים למוסדות השכלה גבוהה, ולהענקת תארים אקדמאים מוכרים.

כדי שהמועצה תהא מקובלת כבעלת סמכות כגוף אוניברסיטאי ונייטרלי, ומנגנונו יהיה עצמאי ובלתי תלוי, יש צורך בארגון המועצה כתאגיד עצמאי. במסגרת זו תוכל המועצה לבצע פעולות משקיות מסויימות ובעיקר לקיים סגל עובדים נפרד.

היום מבוצעות כל פעולות המועצה באמצעות משרד החינוך והתרבות.

עם הפיכת המועצה לתאגיד עצמאי יש צורך בקביעת הוראות בדבר הביקורת עליו, בדבר זכויות העובדים, העברתם ומעמדם, בדבר הגבלתו בהעברת נכסים וכן בדבר תקציבו.

חוק המועצה להשכלה גבוהה (תיקון מס' 4), תשל"ה-1975

1. אחרי סעיף 3 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958, יבוא:	הוספת סעיפים א-3
א. המועצה תאגיד. המועצה תהא תאגיד, כשר לכל חיוב, זכות ופעולה משפטית.	"המועצה תאגיד"
ב. המועצה תהא גוף מבוקר, כמשמעותו בסעיף 9 (6) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב]. ²	המועצה גוף מבוקר
ג. קבלת עובדי המועצה ומיננים ייעשו בידי המועצה ויהיו כשל עובדי המדינה, כתיאומים שייקבעו בתקנות; תנאי העבודה ושכרם של עובדי המועצה יהיו כשל עובדי המדינה.	קבלת עובדים ותנאי עבודתם
ד. המועצה לא תהא רשאית למכור או להעביר בדרך אחרת נכס שבבעלותה, למשכנו או להשכירו לתקופת העולה על עשר שנים, אלא באישור שר החינוך והתרבות; שכירות המקנה זכות לחזושה או להאריכה, וכן שכירות לתקופה נוספת שבצירופה לקודמות הן עולות על עשר שנים, טעונה אישור כאמור.	איסור העברת נכסים
ה. הכנת התקציב, מסירתו לממשלה לאישור יהיו בדרכים שייקבעו בתקנות.	התקציב
2. (א) עובדי המדינה המועסקים במועצה ערב תחילתו של חוק זה, ימשיכו בשירותם כעובדי המועצה, בתנאי שירות שלא יהיו גרועים מתנאי שירותם ערב תחילת חוק זה. (ב) זכויות עובדי המועצה שהועברו לשירותה והנובעות מעבודתם כעובדי המדינה כאמור בסעיף קטן (א), ייחשבו כזכויות הנובעות מעבודתם בשירות המועצה. (ג) ההסדרים לגבי זכויות המועצה בסכומי התשלומים שהעובדים העוברים לשירותה יהיו זכאים להם ייקבעו, במידת הצורך, בהסכם בין המועצה ובין המדינה.	העברת עובדים
3. כל הסכומים שהוקצבו למועצה בחוק התקציב לשנת הכספים שבה חל יום החילת חוק זה, ולא הוצאו עד לאותו יום, יעמדו לרשות המועצה.	כספים שהוקצבו בתקציב

דברי הסבר

במועצה; הזכויות שרכשו לעצמם כעובדי המדינה יישמרו להם כאילו נרכשו בשירות המועצה.

ההסדרים לגבי זכויות המועצה בתשלומים כתוצאה מהעברה זו ייקבעו, במידת הצורך, בהסכם בין המועצה למדינה.

3 סעיף הממשלה תעביר לידי המועצה את היתרות התקציביות שנקבעו לה בשנת התקציב שבה הפכה המועצה לתאגיד עצמאי.

1 סעיף זה בא להוסיף 5 סעיפים לחוק, של- פיהם המועצה להשכלה גבוהה תהיה תאגיד עצמאי בעל אופי ציבורי העומד תחת בקורתו של מבקר המדינה; מעמדם, תנאי עבודתם ושכרם של עובדי המועצה יהיו כשל עובדי המדינה; המועצה תהיה מוגבלת בהעברת נכסים שבבעלותה, ותקציב המועצה יהיה טעון אישור הממשלה, ודרכי הכנת התקציב ואישורו ייקבעו בתקנות.

2 סעיף עם כינון המועצה כתאגיד עצמאי יעברו אליה כל עובדי המדינה המועסקים כיום

1 ס"ח תשי"ח, עמ' 191; תשכ"א, עמ' 31; תשכ"ג, עמ' 65; תשל"ב, עמ' 32.
2 ס"ח תשי"ח, עמ' 92.

חוק העזרה המשפטית למדינות זרות (תיקון מס' 3), תשל"ה-1975

1. האמור בסעיף 3 לחוק העזרה המשפטית למדינות זרות, תשט"ז-1956, יסומן "(א)" תיקון סעיף 3 ואחריו יבוא:

"(ב) ציווה בית המשפט על גביית עדות לפי סעיף זה, רשאי הוא לקבוע באותו צו שהעדות תיגבה בפני אותו בית משפט או בפני הרשם או בתנאים ובסייגים שימצא לנכון לקבוע, כפני אדם אחר שפורש בצו והסכים לגבות את העדות."

דברי הסבר

אדם שצוין בצו. סמכות דומה ניתנה לבתי המשפט בבריטניה גם בחוקים מאוחרים יותר שנתקבלו שם.

מספר ניכר של בקשות לגביית עדות המוגשות מאת בתי משפט מחוץ לארץ הן שגרתיות. המצטמצמות לדרישה לקבל את תשובותיו של העד על שאלות שהוכנו מראש בשאלון, והדין בהן מתנהל בהעדר בעלי הדין או נציגיהם. ההוראה הקיימת, המחייבת את גביית העדות על ידי שופט דווקא, מטילה עומס על חבר השופטים, וניתן להקל על עומס זה אם יורשו הרשמים - אף שאינם בעצמם שופטים - לגבות את העדות. עם זאת יובהר שבית המשפט גם להבא יהיה רשאי לגבות את העדות עצמו - דבר שמן הראוי שיעשה בענינים לא שגורתיים, בין פליליים ובין אזרחיים. במקרים הראויים לכך - כגון אם בעלי הדין הסכימו שהעדות תיגבה בפני עורך-דין פלוגי והעדים יתייצבו בפניו לחקירה ללא כל צורך בהפעלת אמצעי כפייה - יהא בית המשפט מוסמך גם להרשות את גביית העדות בפני אנשים אחרים וזאת הרשם.

בסעיף 3 לחוק העזרה המשפטית למדינות זרות, תשט"ז-1956, נאמר:

3. רשאי בית משפט לפי בקשת רשות שיפוטית, שהוגשה בצורה ובדרך שנקבעו בתקנות, לצוות על גביית עדות, על הצגת מסמכים, על תפיסת מסמכים או הפצים אחרים, ועל עריכת חיפוש או על ביצוע כל פעולה משפטית אחרת, והכל בכפוף להוראות כל דין החל בישראל על ביצוע פעולות אלה, וזאת אם יש בחוק זה הוראה אחרת."

אחת הפעולות השכיחות ביותר המבוצעות לפי סעיף זה היא גביית ראיות - היינו גביית עדות וקבלת מסמכים. לפי לשונו של הסעיף אין לבצע פעולות אלה אלא באמצעות בית המשפט עצמו. שונה היה המצב לפני תחילתו של החוק - שעה שנהגו בישראל לפי החוק הבריטי על העדות בבתי משפט זכריים, 1856. חוק זה הסמיך מפורשות את בית המשפט לצוות על גביית עדות בפני כל

1 ס"ח תשט"ז, עמ' 91.

חוק ההתגוננות האזרחית (תיקון מס' 3), תשל"ה-1975

1. בסעיף 24 לחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951 (להלן - החוק העיקרי) - תיקון סעיף 24

(1) בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), במקום "500 לירות" יבוא "1500 לירות" ובמקום "2000 לירות" יבוא "5000 לירות";

(2) בסעיף קטן (ד), במקום "20 לירות" יבוא "100 לירות".

דברי הסבר

(2) סרב לציית לפקודה או להוראה שניתנה לו כדין;

(3) הויק לציוד או לרכוש אחר שניתן לו כחבר הגא או התרשל בשמירתם,

דינו - מאסר שלושה חדשים או קנס 500 לירות, ואם

בסעיף 24 (א), (ב) ו-(ד) לחוק העיקרי נקבע:

"(א) חבר הגא שעשה אחת מאלה:

(1) לא מילא תפקיד שהוטל עליו כדין או התרשל במילוי;

1 ס"ח תשי"א, עמ' 78; תשכ"ד, עמ' 126; תשכ"ט, עמ' 156.

תיקון סעיף 24א 2. בסעיף 24א(ד) (1) לחוק העיקרי, במקום "עשרים לירות" יבוא "חמש מאות לירות" ובמקום "חמישים לירות" יבוא "אלף לירות".

דברי הסבר

נמשכת העבירה לאחר ההרשעה או לאחר המצאת התראה בכתב ממי שראש הוא הסמיכו לכך.

הקנסות בהוראות אלה נקבעו לאחרונה בשנת 1969 וחדלו מלשמש גורם מרתיע. מוצע על כך להעלותם.

סעיף 2 לפי סעיף 24א(א) לחוק העיקרי, "עבירת קנס" היא "עבירה על דיני ההתנגדות האזרחית אשר שר הבטחון, בהסכמת שר המשפטים, הכריז עליה בצו ברשומות שהיא עבירת קנס".

לפי סעיף 24א(ד) (1) שר הבטחון יקבע בצו "את שיעור הקנס לכל עבירת קנס, ולכל עבירת קנס חוזרת או נוספת שנעברה על ידי אותו אדם, ובלבד ששיעור הקנס לא יעלה על עשרים לירות על עבירה ראשונה וחמישים לירות על עבירה חוזרת או נוספת".

שר הבטחון הכריז לאחרונה בצו, בהסכמת שר המשפטים, על מספר עבירות לפי החוק העיקרי שהן עבירות קנס. נמצא שהתקרה הקיימת (20 לירות על עבירה ראשונה ו-50 לירות על עבירה חוזרת או נוספת), שנקבעה בשנת 1974, אינה מספיקה, ומן הראוי להעלותה.

נעברה העבירה בתקופת קרבות, דינו - מאסר שנה אחת או קנס 2,000 לירות.

(ב) מי שעשה אחת מאלה:

(1) עבר על דיני ההתנגדות האזרחית או התרשל במילויים, ולא נקבע לעבירה עונש אחר בחוק זה;

(2) לבש מדים או ענד סימני היכר של הגנה בלי שהיה מוסמך לכך;

(3) הפריע ביודעין לחבר הגנה במילוי תפקידו או בשימוש בסמכויות הנתונות לו לפי דיני ההתנגדות האזרחית,

דינו - מאסר שלוש חדשים או קנס 500 לירות, ואם נעברה העבירה בתקופת קרבות, דינו - מאסר שנה אחת או קנס 2,000 לירות.

(ד) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף זה והיא עבירה נמשכת, דינו, בנוסף לכל עונש לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג), קנס 20 לירות או מאסר יומיים לכל יום שבו

מתפרטמת בזה הצעת חוק מטעם חברי הכנסת:

חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס' 3), תשל"ה-1975

1. בתוספת לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשל"ה-1970, בסופה יבוא:

"6. בחוק מס עזבון, תש"ט-1949, בסעיף 35, אחרי "בפקודת המשטרה" יבוא "או נפגע כמשמעותו בסעיף 1 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשל"ה-1970, שנפטר עקב הפגיעה".

דברי הסבר

תיקונים למספר חוקים כדי להשלים את השוואת הזכויות כאמור, אך חסר בהם חוק מס עזבון המעניק פטור מהמס לגבי עזבונו של חייל שנספה במערכה; החוק המוצע בא למלא חסר זה.

חברת הכנסת ש' ארבל-אלמוזלינו

סעיף 7 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשל"ה-1970, מעניק לבני משפחה של אזרח שנפטר כתוצאה מפגיעת איבה אותן זכויות שחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"א-1950, מעניק לבני משפחה של חייל שנספה. בתוספת לחוק ישנם

1 ס"ח תשל"ה, עמ' 126; השל"ג, עמ' 79, עמ' 253.
2 ס"ח תשי"ט, עמ' 187; תשכ"ד, עמ' 179.